

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2018-03-20
Besvaras senast
2018-03-28 kl. 12.00

Till socialminister Annika Strandhäll (S)

2017/18:1060 Veteraner och psykisk ohälsa

Den som på uppdrag av oss här i Sveriges riksdag eller på uppdrag av världssamfundet har tjänstgjort utomlands för Försvarsmaktens räkning har veteranstatus.

När den som tjänstgjort, ofta i väpnad konflikt, återvänder hem finns mer eller mindre synliga ärr. Den som kommer hem med synliga skador eller ärr följs upp av sjukvården, men den som mår psykiskt dåligt har det kämpigare på fronten att få vård.

Posttraumatiskt stressyndrom (PTSD) är ett tillstånd som uppstår till följd av att man varit med om skrämmande, ofta chockartade, händelser och trauman. Den som lider av PTSD kan få en lång rad symtom såsom minnesförlust, magproblem, smärtor, högt blodtryck och flashbacks till den traumatiska situation som personen varit med om. Ibland uppstår inte symtomen direkt när man kommit hem utan först efter sex månader.

En hemvändande soldat har ofta utsatts för situationer som kan leda till PTSD. Det är därför oerhört viktigt att hon eller han får adekvat hjälp. Under utlandstjänsten finns präster och psykologer på plats i varierande grad. Dessa har en fördel mot psykologer i soldatens hemlän då de har sett hur det ser ut på plats och själva har, mer eller mindre, levt under samma förhållanden som soldaterna. Att alla landsting/regioner kan ha experter på psykisk ohälsa hos veteraner är orimligt. Staten borde därför tillsammans med Försvarsmakten ta ett större ansvar för våra veteraner som riskerat sina liv under utlandstjänstgöring.

Försvarsmaktens nyligen inrättade Veterancentrum är ett steg i rätt riktning, men det räcker inte. Faktum är att Veterancentrum fokuserar mer på annat än på att ta fysiskt och psykiskt hand om den enskilde soldaten.

I utredningen *Svensk veteranpolitik – Ett ansvar för hela samhället* (SOU 2014:27) finns många goda exempel på hur andra länder tar frågan om psykisk ohälsa hos veteraner på allvar. Regeringen noterade i direktiven att landstingens specialistkompetens i olika medicinska frågor varierar över landet.

I Danmark hålls efter hemkomsten ett obligatoriskt samtal med de utsända då eventuellt fortsatt stöd ska definieras. Det sker inom sex månader, utom i de fall

förbandet varit i en så kallad hård mission då det sker direkt efter hemkomsten. Om veteranen inte frivilligt söker hjälp blir denne kontaktad efter två, fem och åtta år efter hemkomsten. Danmark skiljer inte mellan psykiska och fysiska skador

Med anledning av ovanstående vill jag fråga socialminister Annika Strandhäll:

Avser ministern att ta något initiativ för att våra veteraner ska kunna få adekvat hjälp då kompetensen oftast saknas hos enskilda landsting?

.....

Lena Asplund (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren